

Lakivaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yhdistetyn patenttitoimioistuimen paikallisjaostosta Suomessa

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yhdistetyn patenttitoimioistuimen paikallisjaostosta Suomessa (HE 87/2016 vp): Asia on saapunut lakivaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty talousvaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Lausunto

Asiasta on annettu seuraava lausunto:

- talousvaliokunta TaVL 24/2016 vp

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Maarit Leppänen, oikeusministeriö
- neuvotteleva virkamies Liisa Huhtala, työ- ja elinkeinoministeriö
- ylituomari Kimmo Mikkola, markkinaoikeus

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- Keskuskauppakamari
- Suomen Asianajajaliitto
- Suomen Yrittäjät ry
- professori Niklas Bruun

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki yhdistetyn patenttitoimioistuimen paikallisjaostosta Suomessa. Laissa säädettäisiin paikallisjaoston perustamisen lisäksi jaoston sijainnista ja oikeudenkäyntikielestä.

Valiokunnan mietintö LaVM 11/2016 vp

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella erikseen säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin yhdistetystä patenttituomioistuimesta tehty sopimus, tai, jos tämä ei ole mahdollista, niin pian kuin mahdollista sen jälkeen.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Esityksessä ehdotettu laki mahdollistaa yhdistetyn patenttituomioistuimen paikallisjaoston perustamisen Suomeen. Paikallisjaosto sijaitsisi Helsingissä ja toimisi samoissa tiloissa kuin markkinaoikeus. Paikallisjaostossa käytettävät oikeudenkäyntikieliet olisivat suomi, ruotsi ja englanti.

Esitys liittyy pitkään valmisteltuun eurooppalaisen patenttijärjestelmän uudistamiseen, joka koostuu yhtenäisestä patenttisuojasta ja yhdistetyn patenttituomioistuimen perustamisesta. Yhdistetty patenttituomioistuin on uusi kansainvälinen tuomioistuin, joka ratkaisee keskitetysti niin sanottuja eurooppapatentteja koskevat riita-asiat. Tuomioistuimen ensimmäinen oikeusaste toimii hajautetusti, mutta muutoksenhaku on keskitetty.

Sopimusvaltio voi halutessaan perustaa yhdistetyn patenttituomioistuimen ensimmäisen asteen paikallisjaoston. Tätä koskeva pyyntö tehdään yhdistetyn patenttituomioistuimen hallintokomitealle. Esityksestä ilmenee, että yhdistetyn patenttituomioistuimen paikallisjaoston perustaminen Suomeen edellyttää paikallisjaostoa koskevan lain säätämistä ja että tällainen laki tulee hyväksyä ennen kuin pyyntö perustamisesta esitetään yhdistetyn patenttituomioistuimen hallintokomitealla (s. 6). Ehdotettu laki ei kuitenkaan voi tulla voimaan ennen kuin sopimus tulee kansainvälisesti voimaan ja yhdistetyn patenttituomioistuimen hallintokomitea on tehnyt päätöksen paikallisjaoston perustamisesta Suomeen. Tämän vuoksi ehdotetaan, että lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Eduskunta on jo aiemmin joulukuussa 2015 hyväksynyt yhdistetystä patenttituomioistuimesta tehdyn sopimuksen (HE 45/2015 vp), ja Suomi on ratifioinut sen tammikuussa 2016. Käsitellessään sopimuksen hyväksymistä koskevaa hallituksen esitystä lakivaliokunta on tukenut paikallisjaoston perustamista Suomeen (LaVL 7/2015 vp). Lakivaliokunta katsoo, että paikallisjaoston perustamisella Suomeen voidaan turvata patenttiasioihin liittyvä osaaminen Suomessa ja se, että patenttiasioissa oikeutta voidaan käydä myös Suomessa suomen ja ruotsin kielillä. Tämä on tärkeää erityisesti suomalaisten yritysten kannalta. Jos paikallisjaostoa ei perusteta Suomeen, eurooppapatenttia koskeva riita-asia käsiteltäisiin toisessa sopimusjäsenvaltiossa sijaitsevassa jaostossa tai keskusjaostossa ja oikeutta käytäisiin kyseisessä jaostossa käytettävällä oikeudenkäyntikielillä.

Ottaen huomioon, että markkinaoikeus on Suomessa nykyisin toimivaltainen käsittelemään teollis- ja tekijänoikeuksia koskevia riita-, valitus- ja hakemusasioita, valiokunta katsoo, että paikallisjaosto soveltuu hyvin markkinaoikeuden yhteyteen. On tärkeää, että Suomeen perustettavalla paikallisjaostolla on asianmukaiset voimavarat, jotta se voi toimia laadukkaasti ja tehokkaasti.

Sopimuksen voimaantulon edellytyksenä on, että sopimuksen ratifioineiden valtioiden joukossa ovat ne kolme sopimusjäsenvaltiota, joissa oli voimassa suurin määrä eurooppapatentteja sopimuksen allekirjoittamisvuotta edeltävänä vuonna eli vuonna 2012. Kyseiset valtio ovat Saksa,

Valiokunnan mietintö LaVM 11/2016 vp

Ranska ja Yhdistynyt kuningaskunta. Yhdistyneen kuningaskunnan kesäkuinen kansanäänestys, jossa enemmistö on kannattanut eroa EU:sta, aiheuttaa kuitenkin epäselvyyttä siitä, millaisia vaikutuksia kansanäänestyksen tuloksella ja Yhdistyneen kuningaskunnan mahdollisella erolla on sopimukseen ja sen voimaantuloon. Saadun selvityksen mukaan ainakin sopimuksen voimaantulo tulee alkuperäisestä aikataulusta viivästymään. Valiokunta katsoo, että tilannetta on tarpeen seurata, mutta epävarmuustekijöistä huolimatta on tärkeää, että hallituksen esityksessä tarkoitettu laki hyväksytään ja Suomessa varaudutaan yhdistetyn patenttitoimioistuimen paikallisjaoston perustamiseen. Näin Suomi on mukana eurooppalaisessa patenttijärjestelmässä alusta alkaen ja turvaa mahdollisuutensa vaikuttaa järjestelmän valmistelussa ja toimeenpanossa.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Lakivaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 87/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Helsingissä 19.10.2016

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Kari Tolvanen kok
jäsen Katja Hänninen vas
jäsen Emma Kari vihr
jäsen Niilo Keränen kesk
jäsen Mikko Kärnä kesk
jäsen Sanna Marin sd
jäsen Juha Pylväs kesk
jäsen Antti Rantakangas kesk
jäsen Mari-Leena Talvitie kok
jäsen Ville Tavio ps
varajäsen Susanna Koski kok
varajäsen Wille Rydman kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Tuokila